

Konferenca predsednikov kmetijsko obdelovalnih zadrug in upravnikov zadružnih ekonomij

Dne 8. julija se je vršila na OZKZ v Ptuj konferenca predsednikov kmetijsko-obdelovalnih zadrug in upravnikov zadružnih ekonomij, ki je imela namen, ugotoviti splošno stanje kmetijsko-obdelovalnih zadrug in zadružnih ekonomij v ptujem okraju, ter v najvažnejših vprašanih dati smernice za bodoče delo.

Splošen pregled in kratko zgodovino ustanavljanja kmetijsko-obdelovalnih zadrug je dal predsednik OZKZ tov. Belšak. Analiziral je polet razvoja in težavam postala vzorna zadruga. Z druge strani pa je omenil zadrugo v Moškajncih, ki je neličnativa in v svojem delovanju zelo pomanjkljiva.

Dotaknil se je važnosti in pomena trojne obdelave v borbi za zvišanje hektarskega donosa ter čuvanja strojev.

Pomen splošnega zakona o zadružnosti je predsednikom obrazložil podpredsednik OZKZ tov. Kranjc. Podrobneje bodo zadružniki seznanjeni z omejenim zakonom na sestankih, ki jih

bodo imeli še v tem mesecu v svojih zadrugah.

Za tem so razpravljali o normiranju dela v zadrugah. Svoje izkušnje v temi vprašanju je iznesel predsednik zadruga »Osojnik« ter nakazal način praktične pristopitve k rešitvi tega vprašanja. Poudaril je važnost brigadno-skupinskega dela, brez katerega ni mogoče voditi socialističnega gospodarstva. Predpogoj za to je racionizacija kultur n. pr. njive v nižinah, vinogradi na vzpetinah itd.

V diskusiji so predsedniki poročali o stanju po posameznih kmetijsko-obdelovalnih zadrugah, o medsebojnem izpolnjevanju vprežne živine in prevoznih sredstev ter o splošnem sodelovanju med zadrugami. Okrepiti je treba sodelovanje zadrug v vseh pogledih.

Z ozirom na obširno in temeljito diskusijo ter na potrebe nadaljnjega dela v zadrugah so predsedniki zadrug in upravniki ekonomij sprejeli sklepe: da bodo vse sile posvetili razširitvi zadrug, ureditvi delovnih odnosov, pospešitvi kapitalne izgradnje, pravilnemu izkoriščanju kreditov, uvedbi točne statistike in evidence v zadrugah. Z zadružniki bodo prešturili pravila in splošni zakon o zadrugah. Z.

Množično reševanje gospodarskih vprašanj onemogoča vsak birokratizem

Da smo se izognili birokratizmu ter da smo odpravili napake, ki so se pojavile pri odmeri dohodnine kmečkim gospodarstvom za leto 1948, smo po krajevnih ljudskih odborih še enkrat množično pregledali odmero ter napravili v sporazumu s krajevnimi davničnimi komisijami na množičnih sestankih takozvano korekturo odmere za leto 1948. Vsekakor je bila ta korektura nujno potrebna, da se odstranijo nesozamerja, ki so nastala skoraj v vseh krajevnih ljudskih odborih in obenem, da se ustvari sorazmerje med posameznimi krajevnimi ljudskimi odbori.

Sedaj se pa moramo vprašati, kje je vzrok teh napak, odnosno nesozamerij? Prva odmera po vezanih cenah je bila zelo dobra, sorazmerna v smislu diferenciacije. Druga odmera pa je bila nesozmerna in neživljenska zato, ker se na krajevnih ljudskih odborih ni postopalo po navodilih. Krajevni ljudski odbori bi morali preko svojih krajevnih

pravilnih komisij pregledati ter dati podatke poverjeništvu za finance, kako so posamezni prebivalci prodajali svoje pridelke po vezanih cenah, ker ravno to je bila podlaga za izvršitev druge odmere.

Delna napaka je tudi pri samem poverjeništvu, kjer se ni delalo bolj življenjsko, ampak se je operiralo v večji meri le s številkami. Sedaj je korektura izvršena za vse krajevine ljudske odbore. Davek, ki ga ima plačati posamezno kmečko gospodarstvo po tej korekturi, se bo moral plačati v najkrajšem času. Možnost pritožbe odprave, razen v izjemnih slučajih. V bodoče je nujno potrebno, da krajevni ljudski odbori delajo po navodilih, ki so jih sprejeli in da postavijo dve komisiji za reševanje davkov ter vodenje davčne politike na vasi, da ne bo zopet prišlo do takih grobih napak, kot se je to dogajalo do sedaj. D. F.

Špekulacija Pleteršek Antonu ni daleč pomagala

V stremljenju, da bi dobili spomladati za svoje pridelke čim višje izkupičke, ne gledajo poedini kmetje na to, kdo odkupuje od njih pridelke za kupčijo in kdo za potrebo. S tem omogočajo pojave špekulacij na škodo družbene preskrbe, raznim špekulantom pa dovoljujejo, da se okorišajo s prodajo proizvodov, za pridelavo katerih nimajo niti najmanjših zaslug.

Kmetje in kmetice iz področja KLO Pleterje: Zafošnik Amalija, Žunkovič Franc, Bauman Anton, Turk Anton, Dolenc Jožef in drugi so prodali spomladati Pleteršek Antonu količino od 120 do 2500 kg krompirja po ceni 11 do 12 din. Pri tem krompirju je Pleteršek na špekulantski način zaslužil 25.868 din.

Tovarni stekla v Straži prodanih 5912 kg krompirja je zaračunal po 16 din, 500 kg pa po 15 din. Tako so morali delavci steklarne izpolniti za dosego krompirja pogoje, ki jih je postavil špekulant Pleteršek Anton.

Trenutna korist iz špekulacije mu mnogo ne koristi, ker ga je Okrajno sodišče v Ptuj 30. junija t. l. obsodilo na 1 leto odvzema prostosti s prisilnim delom.

Tekom enega leta bi Pleteršek zaslužil v kaki tovarni ali obratu 40.000 din s poštnim dnevnim delom, tako pa mu bo enoletno prisilno delo živi dokaz, da se med drugim tudi po načinu življenja špekulanti ločijo od skromnih delovnih ljudi. P. S.

Teorija v zadružni praksi Oidij - nevarna bolezen vinske trte

Dipl. ing. Zorec Egon

Najpogostejši bolezninski vinske trte sta peronospora in oidij. Proti peronospori se naši vinogradniki uspešno borijo ter ne štedijo denarja in časa. Pridno škropijo trto z bakrenoapneno brozgo, večjih se več kot je potrebno, po pet- do sedemkrat. Pozablja ali zanemarja pa se varstvo trt pred oidijem. Imamo kraje, kjer trt sploh ne žveplajo, ali največ po enkrat na leto. Tako si moramo razložiti, zakaj oidij napravi več škode kakor peronospora.

Oidij je glivična bolezen, ki napada vinsko trto. Bolezen je poznana pod imenom: Oidum Tucheri. Prvi jo je opazil angleški vrtnar Tucher v vinogradu blizu Londona. Prinešena je bila iz Amerike (1845) in se je v veliko naglo raznesla po Evropi. V l. 1847 je n. pr. v Franciji, zmanjšala pridelok na četrtino. Tudi pri nas je bolezen razširjena, vendar ne povsod v enaki meri, ker to zavisi od naravnih pogojev. Razvoj bolezni pospešujeta dovoljna toplota in vlaga. Dovolj je, da je zrak vlažen. Razvija se pa tudi pri nižji temperaturi 10—12 stopinj, najbolj pa se počuti glivica pri 20—30 stopinjah temperature ter zadostni vlagi.

Glivica napada vse zelene dele vinske trte, kakor liste mladice, najbolj pa grozdje. Na obolenih delih trte se pojavijo najprej tenka sivobela prevleka, kakor da bi bilo posipano z moko ali pepelom. Često se prevleka pojavlja tudi

na spodnji strani listov kot pri peronospori.

Ce oidij napade grozdje v času cvetenja, le to ovane, se posuši in odpade. Pri močno razpokanih jagodah se pokažejo pečke. Razumljivo je, da je vino iz grozdja, napadenega po oidiju, slabše kvalitete in bolj podvrženo pokvarjenju, zlasti cikavosti. Oidij napravi na trti dvojno škodo: zmanjša donos grozdja ter zlasti oslabi trto v rasti, ker napadeni listi prenehajo rasti, počrne in odpadejo. Epidemično se ta bolezen pojavlja v letih s čestim deževjem in visoko toploto. Ameriške vrste trte so proti oidiju bolj odporne kakor domače.

Kaj naj storijo zadružniki proti oidiju? Zanesljivo učinkovito obrambno sredstvo proti oidiju je dobro zmleto rumeno žveplo in razni preparati, ki vsebujejo tudi vsebujejo žveplo. Učinek žvepla je v majhni meri tudi mehaničen, bolj pa kemičen. Zaradi oksidacije žvepla ob sončni toploti nastajajo žveplovi plini, ki uničujejo trose in micelijsko nitje oidija. Delovanje žvepla je hitro, zlasti v vročih dneh. Brez sonca pa žveplo ne učinkuje. Po 24 urah po žveplanju prične žveplo delovati in tekom 5 nadaljnjih dni so vse klice bolezni uničene. Ker oidij nastopa vsako leto, izvršujemo žveplanje preventivno, t. j. še preden so deli trte po oidiju

Dom onemoglih v Dornavi so obiskali poverjeniki za socialno skrbstvo mariborske oblasti

V nedeljo, 10. t. m. so obiskali Dom onemoglih v Dornavi poverjeniki za zdravstvo in socialno skrbstvo iz okrajev mariborske oblasti. Pobudo za obisk je dala oblastna poverjeništvu.

Nad 45 funkcionarjev ljudske oblasti si je z ogledom Doma onemoglih ustvarilo praktično sliko življenja starih in onemoglih, za katere nosi skrb država. Ogleli so izvršili razdeljeni na pet skupin. Zanimala jih je vsa potrajnost zgradbe ter tudi način upravljanja. Od uprave Doma so zahtevali potrebna pojasnila, da bi jih prenesli v praktično življenje v svojih okrajih.

V pogovoru z oskrbovanci so se gostje zanimali za njihovo počutje, ugodje in razpoloženje v Domu. Nesebično so zatrjevali, da se v glavnem dobro počutijo. Nekatere še obvladuje močno

domotožje. Iz opisovanja življenja v Domu ni težko ugotoviti, da so oskrbovanci veseli, saj ti prinašajo v Dom vedno novo živahnost in veselje, posebno pa obiski, ki razvedrijo oskrbovance s krajšim kulturno-prosvetnim programom. Dolgo se potem menijo o vsem doživljanju in ostajajo dobre volje od obiska do obiska, kakor tudi v času, ko so sami.

F. F.

V knjigovodskem tečaju v Ptuj se vzgajajo novi strokovni kadri

Obsežni Petletni plan FLRJ je že v svojem osnutku predvideval potrebo za velikim številom strokovnih kadrov, ki bodo pomagali s svojim delom in znanjem spremenjati plan v otipljivo stvarnost. Praktično izvajanje planskih nalog je doslej dokazalo, da so v vsakem gospodarskem sektorju potrebni ljudje, ki znajo ravnati z občeljudsko imovino, ki znajo usmerjati delo v obratih in podjetjih, tovarnah, kmetijskih zadrugah in drugod, ki znajo vzgajati delovne kadre v zavedne patriote, ki se ne zadovoljujejo samo s tem, da so nekaj ustvarili, temveč hočejo to tudi obvarovati pred vsemi možnimi oškodovanji ali uničenji.

V ta namen je ministristvo za trgovino in preskrbo LRS ustanovilo v Ptuj tri mesečni knjigovodski tečaj, katerega obiskuje 31 tečajnikov in tečajnic iz vseh delov naše republike, predvsem pa iz Primorske, kjer je vprašanje novih strokovnih kadrov vsled dolgoletne italijanske zasedbe še prav posebno pereče.

Tečajniki imajo svoj internat in svojo menzo, k pouku pa prinašajo v obnovljeno osnovno šolo ob Dravi, kjer imajo svoj razred. Učne predmete: knjigovodstvo, računovodstvo, gospodarski sistem, evidenco in druge predmete predavajo strokovnjaki iz trgovske mreže, pritegnjenih pa je k poučevanju tudi nekaj učiteljev.

go učiti. Ni čudno, da so okna internata pozno v noč razsvetljena in da je mnogim dovolj le nekaj ur spanja, ostali čas pa znajo izrabiti za izobraževanje.

Z obiski podjetij in kulturno-prosvetnih prireditelj izpolnjujejo svoje duševno obzorje. Doslej so že obiskali sadjarsko obdelovalno zadrugo »Osojnik«, ptujске muzeje itd., vendar je potrebno, da se število teh obiskov še poveča pred zaključkom tečaja ali ob zaključku samem.

Zaključni izpiti bodo odraz uspehov predavateljev in marljivosti tečajnikov. Pridobljeno znanje bo absolutnem tečaja osnovna opora pri vsem nadaljnjem delu in učenju, podjetjem pa v dokaz, da je v njih še mnogo ljudi, ki jim je treba dati možnosti, da si pridobijo osnovne obrise splošne izobrazbe in pogoje za dosego strokovne izpopolnitve. Tega so si naši delovni ljudje vedno želeli. Za to imajo danes pogoje. Treba je najti tozadevne možnosti in omogočiti čim večjemu številu mlajših delovnih ljudi, da se strokovno usposobijo in teoretično izpopolnijo.

V. K.

Komisije za tekmovalna in tarifna vprašanja v sindikalnih podružnicah morajo pospešiti delo

V mnogih sindikalnih podružnicah proizvodnih podjetij ptujskega okraja so že izvoljene komisije za tarifna in tekmovalna vprašanja. Tem je postavljena naloga, da na rednih delovnih posvetovanjih delovnih kolektivov osvetle vse napake in nedostatke v delu v pogledu kvalitete, kvantitete in delovnega časa, izkoriščanju in čuvanju strojev in materiala. Morale bi dati upravnim podjetjem konkretne predloge, da se vse pomanjkljivosti odstranijo ter da se posveti primerna pozornost najboljšim delavcem, da se jih popularizira in pohvali za požrtvovalno delo in uvrsti v odgovarjajoči plačilni razred po sposobnosti, kvalifikaciji in delovnem učinku.

Vsa potreba po delu komisij se je pokazala v Lesnem obratu v Ptuj, kjer je komisija že na drugem posvetovanju ugotovila vrsto primerov nepravilne razvrstitve v plačilne razrede in dela ustrežajoče predloge upravi podjetja, ki je to tudi upoštevala in izvedla revizijo tako, da je nekaterim delavcem plače znižala, drugim pa po učinku dela zvišala, nekatere pohvalila in nagradila za njihovo prizadevanje. Nekaj delavcev je pa dobilo opomin zaradi nezadostnega prizadevanja v delu. Vsekakor je pa nujni predpogoj, da se delo povsod normalno, ker je le v tem slučaju zagotovljeno primerno nagradjevanje, povečanje kapacitete dela in izboljšanje kvalitete.

V Okrajnem gradbenem podjetju komisija se n. oživila klub temu, da je delovni kolektiv dober in dosega lepe uspehe.

Delavci Okrajnih mlinov točno izvršujejo dnevne naloge, toda iz poročil OSS-u v Ptuj to ni razvidno, ker jih enostavno n. ož. Podobnih primerov je mnogo in tako izgleda, da nekateri kolektivi v izvrševanju planskih nalog zaostajajo in pri ocenjevanju ne prihajajo v poštev Referenti komisij za tekmovalna in tarifna vprašanja bodo morali v bodoče točno poročati vse uspehe in neuspehe, ki jih imajo v podružnicah, ker le takrat bo OSS v Ptuj mogel imeti točno evidenco o delu podružnic in komisij o uspehih, ki jih kolektivi dosegaajo. O. S.

Strojepisno tekmovanje pri okrajnem sodišču v Ptuj

Pri okrajnem sodišču v Ptuj je bilo 11. julija izvedeno tekmovanje med strojepisniki. Rezultate tekmovanja bo ocenil odsek za kadre pri Ministrstvu za pravosodje. Tekmovale so sodne uradnice Brus Mira, Hočevar Angela, Kranjc Julka, Novak Marjana in Subic Olga.

Vsakodnevne razprave zahtevajo od administrativnega osebja na sodišču mnogo spretnosti in brezhibnega dela, predvsem v pogledu strojepisja. Izvedeno tekmovanje v strojepisju pa daje možnost ocenitve individualne strokovne spretnosti ter možnosti priznanja za delo, za katerega izpolnjujejo največ pogojev.

IZJAVA

Podpisani Peteršič Jakob iz Dornave izjavljam, da je moj sin Vladko v mesecu novembru 1948 brez moje vednosti izginil neznanu kam. Sele po brezuspešnih poizvedbah sem po dveh mesecih njegovega odhoda sprejel od njega pismeno sporočilo, da se nahaja v Budimpešti. Jaz kot njegov oče ta nepremišljeni korak svojega sina strogo obojam, ker takega početja ne odobravam.

Peteršič Jakob I. r.

Okrajni odbor OF Ptuj
Sekretariat

Ptuj, dne 13. julija 1949.

Vsem članom plenuma Okrajnega odbora OFI

Zaradi nujnih nalog, ki se postavljajo pred organizacijo OF, se sklicuje za nedeljo, dne 17. julija plenum OO OF. Plenum se bo vršil v sejni dvorani MLO Ptuj (mag. str.) začetek ob 7.30 zjutraj.

Dnevni red:

1. Politični referat;
2. Pregled letnega plana OO OF;
3. Volitev delegatov za oblastni plenum OF;
4. Sklepi;
5. Slučajnosti.

Za vse člane plenuma je udeležba obvezna. Vabijo pa se tudi sekretarji in predsedniki VO OF, ker se bodo na plenumu obravnavala tudi razna organzacijska vprašanja.

Vsem udeležencem plenuma bodo potni stroški povrnjeni.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Sekretar: Predsednik:
Berginc Peter I. r. Grden Lovro I. r.

Tudi proti poleganju žita se moramo znati boriti

Po poljih vidimo poležena žita. Zadržniki in kmetje smo enako prizadeti. Proti viharim nevihtam v času, ko je žito dozorevalo, nismo mogli ničesar. Ob nevihti in močnem deževju je močni veter žito vrgel, ponekod docela zmešal, tako da je šel za nas lep del pridelka po zlu. Ni dovolj, da se temu vdamo, temveč moramo že sedaj vedeti za sredstva obrambe proti temu zlu.

Pri tem namreč, ko je žito »padlo«, so se prelomila žitna stebila, zaradi česar so nastale motnje in ovire v dovajanju hranilnih sokov iz zemlje v klasje. Poleženo žito nam more dati le slabotno in puhlo zrnje. Razen tega je bila nevarnost, da bi postalo poleženo žito »belo«, to je zaradi pomanjkanja zraka in svetlobe se ne more v poleženem žitu več tvoriti listno zelenilo (klorofil). To pa ima spet za posledico, da se v listju ne more več tvoriti hrana, ki bi se sicer odvajala iz listja v zrnje. Znamo, da začne v deževnem vremenu slama poleženega žita gniti ali trohneti in zrnje, v kolikor je dozorelo, začne kaliti kar v klasju. Skozi poleženo žito preraste plevel, kar položaj še poslabša. Naše žanjice dobro vedo, kako hudo je žeti in nalagati poleženo žito. S strojem žeti poleženo žito je sploh nemogoče. Končno se snoopje poleženega žita le nerado posuši, tem raje pa plesni in tudi mlajčev takega žita je vse prej kot prijetna.

Ni čudno, da so kmetijski strokovnjaki že vzgajali žitne sorte, ki ne polegajo s tem se jim je mnogo posrečilo. Vendar imajo te, proti poleganju

napadeni. Žveplamo prvič, ko so mladice dolge 10 do 15 cm, drugič pa nekaj dni pred cvetenjem ali v dneh cvetenja. Le-to žveplanje je posebno važno, ker se v glavnem s tem žveplanjem prepreči bolezen na grozdju. Tretje žveplanje je odvisno predvsem od vremena in kraja. Vrši se navadno takrat, ko je grozdje napol doraslo.

Za uporabo je najboljša kolo dalno žveplo. Sulfol — tekoči preparat, ki ga dodamo 0,25—0,50% bakreno-apneni brozgi — tudi dovoljno deluje. S tem se borimo istočasno proti peronospori in oidiju. Prav učinkoviti je tudi solo dni žveplovi preparat. Ta učinkuje tudi pri nižji temperaturi in oblačnem vremenu. Mešamo ga z bordoško brozgo, ki jo najprej pripravimo, dodamo pa nekaj več apna, kot je sicer potrebno. V deževnih dneh je pripravljiv tudi kalijev hipermanganat v bordoški brozgi, ali natrijev hipersulfid.

Najugodnejše vreme za žveplanje je suho, toplo, morda nekoliko vetrovno. Zgodaj zjutraj, ko so trte še močno rosne, ali takoj po dežju in v času največje vročine žveplanje ni priporočljivo. Če na pr. žveplamo v največji vročini, se grozdje na soncu ožge in postane krasstavo. Za žveplanje uporabljamo nahrbtnike žveplalnice tako, da pada žveplo tanko razpršeno po grozdju kot enakomerna, komaj vidna tanka plast.

Najboljše je drobno zmleto in očiščeno svetlorumenkasto žveplo. Sublimirano žveplo je slabo, ker se le težko oprilemle trsnih delov.

odporne sorte, tudi svoje slabe strani: pozneje zorijo, siama je trda in za krmo skoraj neuporabna enako tudi za škope ne, in končno dajejo navadno tudi manj pridelka. Delno se je posrečilo preprečiti poleganje žit tudi s tem, da žito ne gnojimo s hlevskim gnojem in še manj z umetnimi dušičnimi gnojili, pač pa obilno s kalijem, fosforjem in apnom, nadalje s tem, da ne sejemo žit pregosto: posebno v dobrih zemljah ne, ter končno s tem, da bujno rastoča žita spomladati obkosimo, preden so sklaskala.

S pšenico je sicer nekoliko drugače. Dež ob času cvetenja sicer ni neposredno škodljiv ker je pšenica samoplodna rastlina, pač pa škoduje oploditvi in pridelku, ako dežuje ob času, ko cvete rža, ki je tujeplodna rastlina; pri rži mora namreč priti na cvet enega zrna cvetnih prah drugega cvetočega ržnega zrna, medtem ko se cvet pšeničnega zrna oplodi s svojim lastnim cvetnim prahom. Ker pa je deževje ob času žitnega cvetenja ponavadi vezano z močnim vetrom, ki povzroča poleganje žit, in ker v tem času napadejo žito razne bolezni (rje itd.) tem huje čim bolj vlažno vreme je, zato je razumljivo, da ni nobenemu zadružniku in kmetu vseeno, če dežuje ob času, ko žito cvete. Deževno vreme ovira tudi rast in zorenje žit, ker jim kratki sončni svetloba in toplota. Ker znamo zadružniki in kmetje klubovati raznim težavam, bomo morali preti v resen spopad tudi proti pojavom poleganja žit na način, ki so nam ga preizkusili strokovnjaki v kmetistvu. Uk.